

Hytyrlygam batyrlykdyr ýerinde / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Hytyrlygam batyrlykdyr ýerinde / satiriki hekaýa

HYTYRLYGAM BATYRLYKDYR ÝERINDE

Wiý, ýogsa-da, siz ýazyjy üçin iň uly gargyşyň nämedigini bilýäňizmi? Bilmeňiz eşidip goýuň.

– Ýlahym ýazan kitabyň geçmäbilseýdir!

Bolany şo. Onsoň oňa ýagyň etmezini etdigiň. Ynha, özümem şeýle gargyş siňenleň biri. "Kitabyň geçmeýän bolsa, sen biziň gapymyzdan ätleme" diýip neşirýatçylaram döşünden itekleşip durlar. Baran ýeriňde şony alnyňa sapa edýärler.

Çykalgasyz zadyň bolmaýanyny bilýän. Kellämi döwüp köp oturdym. Ahyry bir ugurtapyjy, dilewar dostumyň bardygy ýadyma düşdi. Bardym Annamyradyň üstüne. Özümiň nämeden ejir çekýändigimi aýtdym.

– Aý, bar aladaň şol bolsa o hiç-le. Gaýgysyny etme. Men-ä täze ýazan bir zadyňy okap bermek üçin geldiňmikäň öýdüp, ýüregim ýaryldy – diýip, ol bälçiredi.

Maslahaty mazaly çugdamlap, şäheriň etegindäki obalaryň birine bardyk. Sen-men ýok, ilki iýmit magazinine girdik. Dostum ony-muny görüşdiren boldy-da, göni satyjynyň ýanyna bardy. Gadyrly salamlaşdy.

– Inim, sizde kitap satylanokmy? – diýip, ol mönsürän boldy.

Satyjy Annamyradyň bu soragyna kän bir ünsem berip durmady. Kimdir birine bir zat berjek bolup durka, ýüz ugruna jogap berdi.

– Elli mitir iler ýüzümüzde ýörite kitap magazini bar...

Dostumyň geçirjek bolýan operasiýasy eýýäm başlanypdy. Ol sesini ýuwaşadyp gürledi.

– O magaziniň hojaýyny kim-kä, tanaňyzokmy?

– Tanaýan. Annaberdi kniga. Ýaşuly adamdyr. Nämetjek ony?

Şol ikiarada ýuwulmadyk çemçe ýaly sokjarlyp, birki sany oylan geldi. Çilim soradylar. Dostuma geregem şol eken. Ol satyjyny bir gyraraga çagyrdy-da, şol duranlara eşitdiribräk gürlledi.

– Kyn görme-de, inim, bilip berse-ne. Şo magazinde ýazyjy Geldi Girdenekowyň "Aýlanaýyn könäm senden" diýen romany barmyka?

– Doly. Geregiňiz şo kitap bolsa, oňa tanyş nämä gerek, baryberin.

Dostumyň guşy uçdy, ýeserje gözlerini oýnakladyp, aýgytly hüjüme geçdi.

– Hüş-ş, eşitdiräýme. Hökümet o kitaby yzyna ýygnap ýör. Romanda uly syýasy ýalňyşlyk goýberilipdir. Awtorynam tutupdyrlar.

Atylan ok nyşana göni baryp degdi. Gulaklaryny lokatar ýaly edişip ho beýleräkde gürrüň diňleşip duran oylanlar çilimdenem ellibizar bolup, çykyp gitdiler. Megerem, ol ikisi çeňnege ilen bolsa gerek.

Ýaňky satyjy halys ýalbaryp duramyzsoň, ýerine beýleki bölümden birini goýdy-da, bizi yzyna tirkäp Annaberdi knigaň ýanyna äkitdi. Dükana ýetip baryarka hälki oylanlar önümizden çykdy. Hersiniň goltugynda meniň romanyndan baş-alty sanysy bardy.

Annaberdi aga bizi kabinetinde kabul etdi. Haýyşymyzy diňläp satyjysyny çagyrdy.

– Şo Girdenekowyň romanyndan şu oylanlaryň hersine birjigini getirip ber.

Satyjyň gözi hanasyndan çykaýjak boldy.

– O kitaby mundan ön alýanam ýokdy welin, şun bir zad-a boldy şoňa. Ýaňam birki sany oylan gelip hersi bir goltuk alyp gitdi – diýip, ol bir bize, birem başlygyna seretdi.

Dostum guran hilesiniň ýerine düşendigine begenip ýaşulyny ýagdaý bilen tanyşdyrdy. Annaberdi kniga towsup yerinden turdy. Satyjysyna görkezme berdi.

– Şo kitaby menden ygtyýarsyz bir adama beräýmegin. Yzyna ýygnamankalar yerläli, heý, bir baş şaýy edinip bolmazmyka?!. Biz Annaberdi aga müň kerem minnetdarlyk bildirip çykyp gaýtdyk.

Şu wakadan soň baş-alty günläp öýden çykmadym. "Gep-gürrüň, gybat mazaly tutaşsyn" diýdim.

Bir gün ýüzümi garaňka tutup, dostumyň ýanyna ugradym. Münen maşynymyň sofýory radiopriýomniginiň başyna oýun baryny getirdi. Men onuň taryna kakyp gördüm.

– Näme, halypa, gulagyň posuny açjak bolýaňmy? Gowja aýdym-saz gözleýäňmi?

Şofýor kim bilen gürleşjegini bilmän gelyär eken. Elini priýomnigiň nurbatyndan aýyrды-da:

– Sen, näme, inim dünýeden bihabarmy? – diýip, maňa seretdi. Men bilmediksirän boldum.

– Deputatlaň gurultaýynyň gürrüňini edýäňmi? Olar nähili-aý, walla, uly adama meňzeş däl. Biri-biriniň üstüne dyzaşyp durlar.

Gürründeşim maňa tarap egildi. Näme üçindir ol birhili howatyrlý gürledi.

– Wah, gurultaýdakylaryň özleri oňsar-la. Eşitmediňmi, biziň ýazyjylarymyzyň birini ýygnapdyrlar, üýtgeşik bir zat ýazanmyş. Şo Girdenekow diýilýäniň kitabyny häzir elli manatdan bukup satýarlar. O ýazyjy hakda daşary ýurt radiolarynyň bir-ä gepleşigem berenmiş. Priýomnikden şony diňlejek bolýan şuwat. Şo ýazyjyň kitaby basym Amerikada hem çykýa diýýäler. Baý, şolaram ýetişikli-aý, içimizdäki zady öňürti bilýäler...

Şäherdäki bolýan wakalary eşitjek bolsaň takсыçylaryň ýanyna münäýmeli diýilýäni çyn eken.

– Aý, agam, näme buwat sähel güýçlüräk bolsaň synyňdan aslyşýan köp-dä. Girdenekow diýilýäni men gowy tanaýan, zor ýazyjy – diýip, men şofýor bilen hasaplaşyp düşüp galdym.

Barsam dostum öýünde eken. Men onuň bilen gujaklaşyp salamlaşdym. Ony öňümizdäki ýekşenbe günü çebiş iýmäge çagyrdym.

Gapydaky ekinimiziň içinde sowujak piwo bilen çişligi ýelmäp otyrkak, sümsünip ýaş ýazyjylaryň biri geldi.

– Geldi Girdenekowiç, sag-aman syпдыňyzмы, gözüňiz aýdyň – diýip, ol elimi gysды.

Biz üç bolup dostlugyň hatyrasy üçin, onuň mundan beýläk-de

berkemegi üçin elimizdäki badany ýokary göterdik.
Dostum Annamyrat maňa gözünü gypdy-da:
– Hytyrlygam batyrlykdyr ýerinde,
Ony başarmaga kişi gerekdir – diýip, hiňlenjiredi.

Täçmämmet JÜRDEKOW,
Türkmenistanyň Halk ýazyjysy.

Satiriki hekaýalar